

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Casus LV. De illegitimo occulto, & usu privilegiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

CASUS LV.

De illegitimo occulto, & usu privilegiorum.

Fabricius illegitimus occultus post susceptos absque dispensatione sacros Ordines dispensationem à Pontifice petit, & obtinet, ut promoveri possit ad Beneficium, quod fundaverat Rufus proavus sui patris pro consanguineis ex sua familia, & cognatione; sed cum ex eadem familia superstes esset Fabius Sacerdos legitimus, & aptus, huic Beneficium collatum est, qui licet privilegium haberet recitandi Breviarium extra consueta, ac præscripta tempora, illò tamen ferè nunquam utitur, aut si aliquando utitur, Breviarium non nisi cum socio recitat.

QUÆR. I. An illegitimus occultus sacros Ordines suscipere possit absque dispensatione, & an Beneficium à Russo Fundatore relictum pro consanguineis sue familiæ conferri etiam possit illegitimis, & spuris, si fuerint legitimati vel à Pontifice, vel à Principe Sæculari.

QUÆR. II. An, & quando privilegium per non usum amittatur?

QUÆR. III. An privilegium Fabii recitandi Horas Canonicas extra consueta tempora extendatur etiam ad socium, cum quo illas recitat?

312 **A**D I. Q. I. Membrum, filios illegitimos tam naturales, quam spurios irregulares esse, adeoque indigere dispensationem ad suscipiendos S. Ordines, constat ex constitutione juris Canonici, c. 1. & 2. de filiis Presbyt. c. 1. eod. in 6. De illegitimis tamen occultis, an sine dispensatione ad

sacros Ordines promoveri possint, dubium est, & controversum.

Posse eum, qui occultè scit se esse illegitimum S. Ordines absque dispensatione suscipere, affirmant aliqui cum Alphons. de Castro l. 2. de leg. pœnali cap. ult. Concl. 3. Gerunda de Episc. tom. 1. l. 2. D. 2. cap.

2. cap. 2. Vincentio apud Angelum V. homicidium. Moventur 1. speciali textu cap. congruente de filiis Presbyr. ubi hæc habentur: *Fraternitati tuæ mandamus, quatenus, si publicum est, & notorium, patrem R. Clerici habuisse in prædicta Ecclesia personatum, filium ejus ibidem ministrare, aut ejusdem Ecclesie personatum habere, nullatenus patiaris, & si jam institutus est ibi, etiam inde non differas demandare.* Quibus consonant cap. quoniam, & cap. ex tua nobis eodem per ea &c. ubi lex Canonica publicos solum considerat naturales illegitimos, quos punit, non autem alios: ergo à sensu contrario, si occulti fuerint, inhabilitatem ad Beneficia, & sacros Ordines non inducent. 2. Quia si ob natalium defectum omninò occultum irregularitas incurreretur, tunc infamandus esset ille, aut parentes ejus, pro quo dispensatio peteretur; hoc autem non videtur lex exigere: ergo. Id, quod etiam asseritur à Laym. l. 1. tr. 5. cap. 5. Sed solum pro casu, quo illegitimus occultus scit, vel credit, se illegitimum esse, & ex una parte ad suscipiendos S. Ordines urget gravis causa; ex altera parte si dispensatio peteretur, petens se graviter infamaret, saltem apud Pontificem, vel Episcopum, ut si v. g. primogenitus Regis occultè sciens se legitimum non esse, hæreditatem fratri legitime nato & ad regnum idoneo non possit aliter relinquere, quàm si fiat Cardinalis

Diaconus, aut Presbyter; quo in casu censet, posse talem sacris Ordinibus initari absque petita dispensatione.

Nihilominus in, & pro praxi tenenda est communis DD. sententia cum Navar. c. 27. n. 201. Gutierrez l. 1. Canon. qq. c. 13. n. 20. Avila part. 7. D. 7. dub. 6. Conclus. 1. Diana tr. 13. Miscell. R. 30. Azor 2. part. institut. mor. l. 6. cap. 3. q. 23. Bonac. tom. 1. D. 7. q. 2. part. 3. Hurtado de irregul. difficul. 16. Coninch. D. 18. dub. 12. Ugolin. de irregul. cap. 44. §. 1. Sayro l. 6. cap. 10. n. 36. Toletus l. 1. c. 25. Filliac. n. 138. aliisque asserentibus, illegitimum, quantumvis occultum, & communiter legitimum reputatum, verè tamen irregulare esse; quia citata jura dissertè, & absolutè significant illegitimos esse irregulares, eosque absolutè ab Ordinibus excludunt, nihil distinguendo inter occultum, & notorium: ergo de omnibus illegitimis sunt intelligenda, & accipienda tam de occultis, quàm notoriis; quia ubi jus non distinguit, neque nos distinguere debemus; præsertim cum ratio, cur id fuerit à jure introductum, militet pro utroque. Facit etiam huc cap. nisi cum pridem, §. personæ de renunt. ubi de subiciente occultum natalium defectum dicitur: *Licet irregularitatem non potuerit subicere, si tamen & culpa latet, & causa, cum eo, qui lauda-*

laudabiliter implevit suum officium (in-
juncta sibi poenitentia salutari) potest
non minus utiliter, quam misericordi-
ter dispensari. Unde

Ad textus in contrarium addu-
ctos R. inter alia, eos procedere
in foro exteriori, non autem in
foro interno.

313 Ad 2. R. Infamationem illam
pendere ex libera voluntate pe-
nitentis dispensationem, & quæren-
tis favorem, ac commodum suum.
Cæterum ad vitandum infamatio-
nis periculum apud Pontificem,
facile recurrere potest ad Em.
Cardin. Majorem Poenitentiarium
sub nomine Titii, vel Caji, &c. ut
per Officium S. Poenitentiarie se-
cum dispensare dignetur.

Ad Ordines minores, & ad Be-
neficium simplex dispensare potest
etiam Episcopus; ad Ordines ve-
rò majores, Beneficia curata, &
dignitates dispensat solus Papa.
Porro illegitimus dispensatus ad
Ordines, intelligitur solum dispen-
satus ad minores, (nisi exprima-
tur ad omnes, vel minores jam ac-
cepisset) uti docent Suarez de cen-
sur. D. 41. S. 3. Palao tr. 3. D. 4.
p. 10. Sanch. l. 8. D. 1. n. 26.
Azor l. 6. c. 3. q. 6. aliique; tum
quia permissio in genere medio-
critatem respicit, ex leg. fin. §. 1.
C. communia de legat, minores au-
tem sunt medium inter tonsuram,
& Ordines sacros; tum quia dis-

pensatio est odiosa, & sic quoad
minus fieri possit, lædere debet
jus commune. Sic dispensatus ad
Ordines non est dispensatus ad Be-
neficia; quia sunt separabilia; &
dispensatus ad Beneficium, de uni-
co & simplici intelligitur, ut no-
tant Panormitan in cap. litteras. n.
6. Barbosa allegat. 45. n. 6. cum
aliis citt.

Ad 2. Membr. Q. 1. si illegitimus 314
fuit à Pontifice legitimatus, potest
illi Beneficium conferri. Ratio est,
quia legitimatio Pontificia quoad
spiritualia, & res Ecclesiasticas
præstat totum id, quod præstat
vera naturalis legitimatio; quia
quoad spiritualia est integra nata-
lium restitutio: atque adeo sicut
Beneficium potest, ac debet con-
ferri consanguineis ex familia, ita
& illegitimo à Pontifice legitima-
to. Unde

Dubium duntaxat est de legiti-
mato à Comite Palatino, vel à
Principe Sæculari. Ratio dubi-
tandi est, quia Princeps Sæcularis,
quamvis legitimare possit sibi sub-
ditos quoad honores, & Officia
Sæcularia, non tamen potest quo-
ad Ordines, Beneficia, aliæque
jura Ecclesiastica, cum ad ista
careat auctoritate, & jurisdic-
tione: ergo taliter legitimato non
poterit Beneficium Ecclesiasticum
conferri.

Nihil

Nihilominus R. cum Garcia 7. p. de Benef. c. 15. à n. 25. & Palao D. 4. pun. 9. posse vi foundationis Fabricio illegitimo Beneficium conferri, si aliàs ad Beneficia consequenda ex dispensatione habilis factus sit. Ratio est, quia etsi Princeps Sæcularis legitimare solum possit ad sæcularia, & temporalia, & non quoad spiritualia, per suam tamen legitimationem in temporalibus facit illegitimum esse ex familia, & parentela fundatoris, & consequenter habilem reddit, ut accedente dispensatione, consequi possit Beneficium pro consanguineis relictum, sicut potest alius legitimus ex familia fundatoris aptus, & habilis ad Beneficia; cum, factâ eâ legitimatione, æquè, ac legitimus sit consanguineus, & de familia, si tamen illegitimus concurrat in æquali gradu cum legitimo, Garcias l. c. n. 53. & Gonzal. Gloss. 5. n. 124. censent, præferendum esse legitimum, nisi illegitimus esset proximior quolibet alio legitimo, supposita dispositione testatoris, quod proximior consanguineus præferatur; tunc enim præferendum esse illegitimum proximiorum, affirmat Garc. cum aliis l. c. n. 45. contra non nullos.

315 Ad 2. Q. Notandum 1. Quæstionem hinc non esse, utrum amittatur privilegium per quemlibet non usum, sed per non usum voluntarium, & liberum, oblata occasione.

R. P. Leonardelli Soc. Jes.

castione utendi privilegiò; nam si longissimo tempore non se obtulit occasio utendi privilegio, vel oblata occasione non potuisti illo uti; per talem non usum amitti non potest privilegium, ut constat etiam ex l. unus ex sociis, §. ult. & l. seq. ff. de seruit. rust. præd. ubi dicitur, non amitti servitutem mihi debitam de aqua ducenda in fundum meum, si illâ usus non fuerim, quia fons exaruit.

Notandum 2. Privilegia alia esse, quæ in aliorum gravamen, & onus redundant, uti v. g. privilegium exigendi decimas, imponendi tributa extraordinario modo &c.

Alia sunt, quæ nullatenus cedunt in aliorum gravamen, qualia sunt privilegium non jejunandi, non recitandi Horas Canonicas, carnes comedendi, dicendi Missam ante horam consuetam, audiendi Confessiones, eligendi Confessarium &c. His notatis

R. 1 Privilegium, quò conceditur facultas aliquid faciendi in gravamen aliorum, tunc amittitur à privilegiato per non usum, quando gravati adversus privilegiatum præscribunt per tempus legitimum, quod est juxta Communem DD. spatium decennii inter præsentem; viginti verò annorum inter absentes, modò fuerit utendi occasio. Ita Suarez l. 8.

X x

cap.

cap. 34. n. 15. Bonac. D. 1. q. 3. pun. 8. §. 5. Palao tr. 3. D. 4. p. 18. Laym. l. 1. tr. 4. cap. 23. Salas, Azor. Bartol. Bald. aliique. Ratio est, quia omnes obligationes, & servitutes tam reales, quàm personales ita extinguuntur, si altero jure suo pro temporum occasione nunquam utente, res obligata legitimi temporis decursu ut libera possideatur, ac denique usucapiatur, ut constat ex iis, quæ communiter de præscriptione dicuntur; præscriptio enim vim habet mutandi rerum dominia, & consequenter auferendi ab alio, quod sibi proprium erat: ergo si gravati aliquò privilegio adversus privilegiatum præscribunt, præscriptione facta peribit in privilegiato privilegium, quod erat de exercenda aliqua actione aliis onerosa, vel de actione ab illis exigenda, quam proin si privilegiatus non exercet, vel non exigit, utendo suo privilegio, cum potest, alii possident se, & sua pro libitu, quæ possessio longo tempore continuata est præscriptio.

R. 2. Privilegia, quæ in nullius gravamen cedunt, per merum non usum nunquam amittuntur, etsi longissimum tempus intercedat, modo privilegium concessum sit absque temporis determinatione. Ita cum *Gloss. c. ut privilegia de privileg.* Suarez l. c. Palao, Laym. Bonacina alii contra Abbatem, & non nullos alios,

motos leg. 1. ff. de nundinis, ubi dicitur: *Nundinis impetratis à Principe, non utendo, qui meruit, decennii tempore amittit.* Ratio responsionis datæ est, 1. Quia hæc privilegia non amittuntur via præscriptionis, cum nemo sit, qui contra ejusmodi Privilegia aliis non onerosa, sed respicientia solum actiones privilegiati, præscribere possit. Neque via tacitæ renuntiationis; quia quisque liberam facultatem habet privilegio utendi, vel non utendi. 2. Quia nulla lex est, quæ statuat, ejusmodi privilegia aliis non onerosa per non usum amitti; lex enim 1. c. ff. de nundinis, loquitur de iis privilegiis, quæ in gravamen aliorum cedunt, ut cum *Gloss. c. notant Palao, & alii c. Dein* ut ait Suarez l. c. cum Bonac. Laym. Reginald, aliisque. Speciale quid est in illo privilegio nundinarum, quòd scilicet sub tali conditione illud à Principe concessum fuerit, ut per non usum decennii spatio amittatur; & idcirco extendendum non esse ad alia privilegia non onerosa, quibus talis conditio neque ex jure scripto, neque ex consuetudine annexa est; sicut tamen id in jure expressum est de privilegio nundinarum.

Ad 3. Q. Præmittendum est, 317 privilegia non esse extendenda, nisi ad personas, vel res in privilegio expressas, quia tota efficacia privilegii pendet ex intentione

tione concedentis (verbis significata; intentio autem concedentis non censetur ad alios extendi, quàm ad eos, qui exprimuntur in privilegio; & hinc dicuntur privilegia tantùm valere, quantum sonant; nec ob similitudinem rationis extendenda sunt ad actus, vel personas, quæ in privilegio non exprimuntur; possunt autem aliqua exprimi duplici modo, formaliter scilicet, & virtualiter; virtualiter exprimi censentur illa, sine quibus aliàs privilegium inutile redderetur; quia concedens privilegium intendit utilem, & commodum ejus usum concedere, & consequenter omnia ea, quæ hujusmodi usu; annectuntur, adeoque etiam illa, quæ in privilegio comprehenduntur vel propter vocis significationem, vel propter materiæ, aut actionis connexionem, vel etiam propter juris dispositionem. Unde

318 Ad Q. 3. R. Privilegium concessum privilegiario recitandi divinum Officium extra consueta tempora v. g. recitandi Matutinum statim post duodecimam, extendi etiam ad socium, cum quo illud recitatur. Ita Suarez *l. 8. c. 11. n. 7. & 8.* (qui ipsemet tale privilegium habuit recitandi Matutinum statim post duodecimam) Bonacina *D. 1. q. 3. p. 8. §. 1.* Palao *tr. 3. D. 4. p. 12.* Sà *V. gratia n. 30.* Ratio est; tum quia hujusmodi privilegium conceditur in commodum, & le-

vamen privilegiarii; tum quia conceditur juxta usum ab Ecclesia receptum; usus autem in Ecclesia receptus, & consuetus est, ut divinum Officium cum socio recitetur: ergo tale privilegium propter actionis connexionem ad socium quoque extenditur, aliàs partim utile vel ferè inutile foret, siquidem privilegiarius cogere solus non sine incommodo recitare, cum rarò socium inveniret, quocum recitaret, si sciret ita recitando le propriæ obligationi non satisfacere. Pari modo ob actionis connexionem privilegium concessum alicui ad celebrandum, vel audiendum sacrum tempore interdicti, etiam conceditur ministro ad aram, & familiaribus, qui eum aliàs comitari solent, *cap. licet de privileg. in 6.* & aliàs inutilis redderetur concessio.

Sic propter vocis significationem privilegium concessum filiis extenditur ad filias, quia nomine filiorum veniunt etiam filiæ *l. justa, ff. de verb. signific. & l. filiis, ff. sod. nisi expressè concedatur filiis masculis.*

Et privilegium concessum Religiosis alicujus Ordinis extenditur etiam ad Moniales illius Ordinis quoad ea, quæ ipsis competunt; quia sub nomine Religiosorum (nisi addatur: viris Religiosis) comprehenduntur etiam Moniales, ut cum aliis notat Suarez *de leg. l. 8. cap. 10.*

n. 7. Item privilegium concessum fratribus extenditur etiam ad Sorores, nisi aliter constet de mente concedentis, seu disponentis; nam sorores veniunt nomine fratrum, leg. Lucius 91. §. *quæstum*, ff. de legat. 3. & l. *tres fratres*, ff. de pactis, & notant Baldus, Tiraq. Bonac. & alii apud Suarez l. c. & cap. 11. n. 3.

Pariter propter juris dispositionem uxor gaudet privilegio nobilitatis obtento à Viro, uti & filius obtento à suo patre; nam nobilitas jure ita disponente communicatur

uxori, & filio. l. *cum legitime*, ff. de statu homin. Suarez l. c. Sanch. l. 1. D. 24. Azor. l. 5. cap. 23. *quæsit.* 9. Tiraq. de nobilitate cap. 18. Excepta tamen nobilitate filius non gaudet aliis privilegiis patris; quia privilegium personale non excedit personam, nec transmittitur ad hæredes nisi id permittat, aut suadeat verborum significatio, aut materiæ, vel actionis connexio, vel juris dispositio, ut cum aliis citt. notat Suarez l. c.

cap. 11. num. 4.

& 5.

CASUS LVI.

De Baptismo expositorum, ejusque forma, & iteratione &c. deque eorum legitimitate, & capacitate ad S. Ordines, aliasque dignitates.

Tirilla diu cum partu difficili luctata, verita, ne proles prius extingueretur, quam in lucem edita esset, mandat Berthæ sibi assistenti, ut prolem nondum utero egressam baptizer, quæ acceptâ, & immisâ aquâ eam in utero adhuc existentem sub hac forma baptizat: Ego te baptizo in nomine SS. Trinitatis, Patris, Filii, Spiritûs sancti. Sed paulò post Tirilla prolem enixa, ut suam, & proli infamiam evitet, persuadet Berthæ, ut natam prolem exponat, & ante januam Hospitalis noctu collocet adjecta scheda collati Baptismi, quod & factum est.

QUÆR. I. An validus sit Baptismus infantis in utero aquâ abluti, vel in digito pedis prominente?

QUÆR.